

### [Indenrigs- og boligministeren.]

tyder på, at denne nedsættelse foreløbig har fremkaldt et forøget initiativ, men byggeriet er — som det ofte er sagt — en langsigtet virksomhed. Det tager tid fra det øjeblik, da tanken om at bygge fostres, til den dag, da det færdige projekt efter at have passeret kommunen ligger i boligministeriet. Den nedgang, som vi har konstateret i projekterne i al almindelighed, begynder ganske svagt i årets begyndelse og stiger efterhånden. Byggefolkene har altså allerede begyndt at vise tilbageholdenhed engang i fjor, og det vil først senere vise sig, om de bestræbelser, som nu udfoldes for at billiggøre byggeriet, nedfælder sig i et stigende antal projekter.

For at forhindre, at den usikkerhed, som præger byggeriet, skal føre til et brud på byggerytmen, har vi netop i den senere tid arbejdet med en ordning, der skulle gøre det muligt for såvel private bygherrer som boligforeninger at kunne fortsætte deres projekteringsvirksomhed, således at vi, når mulighederne igen forbedres, er i besiddelse af det fornødne antal projekter til hurtig igangsættelse. Desværre er der ved forhandlingerne om denne projekteringsordning opstået forskellige vanskeligheder, bl. a. fordi man fra bygherreside har været inde på, at statens indsats ikke bør være begrænset til at yde støtte til selve projekteringen, som det har været vor tanke, men man har foreslået den udvidet til også at omfatte selve administrationen af byggesagerens forberedelse. Jeg nærer dog tillid til, at det skal lykkes trods disse vanskeligheder at få gennemført den planlagte ordning inden årets udgang.

Iøvrigt har denne totalprojekteringsordning, som vi kalder den, ikke blot til hensigt at tilvejebringe et „lager“ af færdige projekter. Den skal også anvendes på det støttede byggeri, der fremtidig sættes i gang, og vil her få den øjeblikkelige virkning, at man gennem en mere omhyggelig planlægelse af byggeriet indsnævrer mulighederne for de ekstraregninger, som i høj grad virker fordyrende.

Samtidig med at vi har forberedt denne projekteringsordning, har vi overvejet, om man også på andre områder kunne stimulere interessen for igangsættelse af nyt byggeri trods de stigende omkostninger. Spørgsmålet om, hvorvidt man skal opmuntre til en forøget projekteringsvirksomhed på dette tidspunkt ved en mere almindelig nedsættelse af statslånsydelse, hænger efter min mening nøje sammen med den boligpolitik, som der kan blive enighed om at føre i den høje rigsdag.

Det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard gjorde i denne forbindelse nogle bemærkninger, hvori han efterlyste et initiativ med hensyn til en huslejeudligning. Det ærede medlem har ret i, at dette spørgsmål, som jeg har set også interesserer den forrige finansminister, hr. Kampmann, er et meget vigtigt spørgsmål, men endnu har ingen kunnet sige andet end almindeligheder om, hvordan en løsning skulle tilvejebringes. Der er i denne sag så store problemer af politisk, økonomisk og social karakter, at en undersøgelse af hele problemet må gå forud for en standpunkttagen. Jeg tror derfor, at det i en rigsdag, som er sammensat således som den nuværende, er det rigtigste, at dette problem bliver genstand for undersøgelse og forhandling i det politiske udvalg, som i sin tid blev nedsat også med denne opgave for øje. Jeg ved, at udvalget nu vil blive suppleret med personer, der er særlig sagkyndige i disse spørgsmål, og jeg håber på, at det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard i det forestående udvalgsarbejde vil kunne medvirke til at finde en løsning, som ikke blot viser sig i, at vi ender i en yderligere forværring af hele det restriktionssystem, som boligpolitikken siden huslejeloven af 1939 har lidt under.

**Ministeren for handel, industri og søfart (Rytter):** Det ærede medlem hr. H. C. Hansen var i sine kritiske bemærkninger inde på spørgsmålet om importen af maskiner og gjorde gældende, at maskinplanen for andet halvår af 1951 havde måttet skæres væsentligt ned for at skaffe valuta til overskridelser på metervareplanen på omkring 20—25 pct.

Det ærede medlems udtalelser må bero på en misforståelse. I den importplan, som ved årets begyndelse blev opstillet, var der regnet med en udstedelse af bevillinger på maskiner til industrien på 180 mill. kr. Denne bevillingsplan er senere undergået forskellige mindre ændringer, og i det skøn over betalingsbalancens udvikling, som i juni måned blev forelagt rigsdagens vareforsyningsudvalg, var der regnet med en bevillingsudstedelse for disse maskiner på 188 mill. kr. for hele året. Dette tal danner stadig grundlag for bevillingsudstedelsen, og forholdet er altså det, at der er sket en beskedent forhøjelse af den importplan, som blev stillet op ved årets begyndelse, og ikke en nedskæring.

En anden årsag er, at man såvidt muligt bør give industrien adgang til at importere de maskiner, den har brug for. Det er jeg ganske enig med det ærede medlem hr. H. C. Hansen i, og det må sikkert her erkendes, at